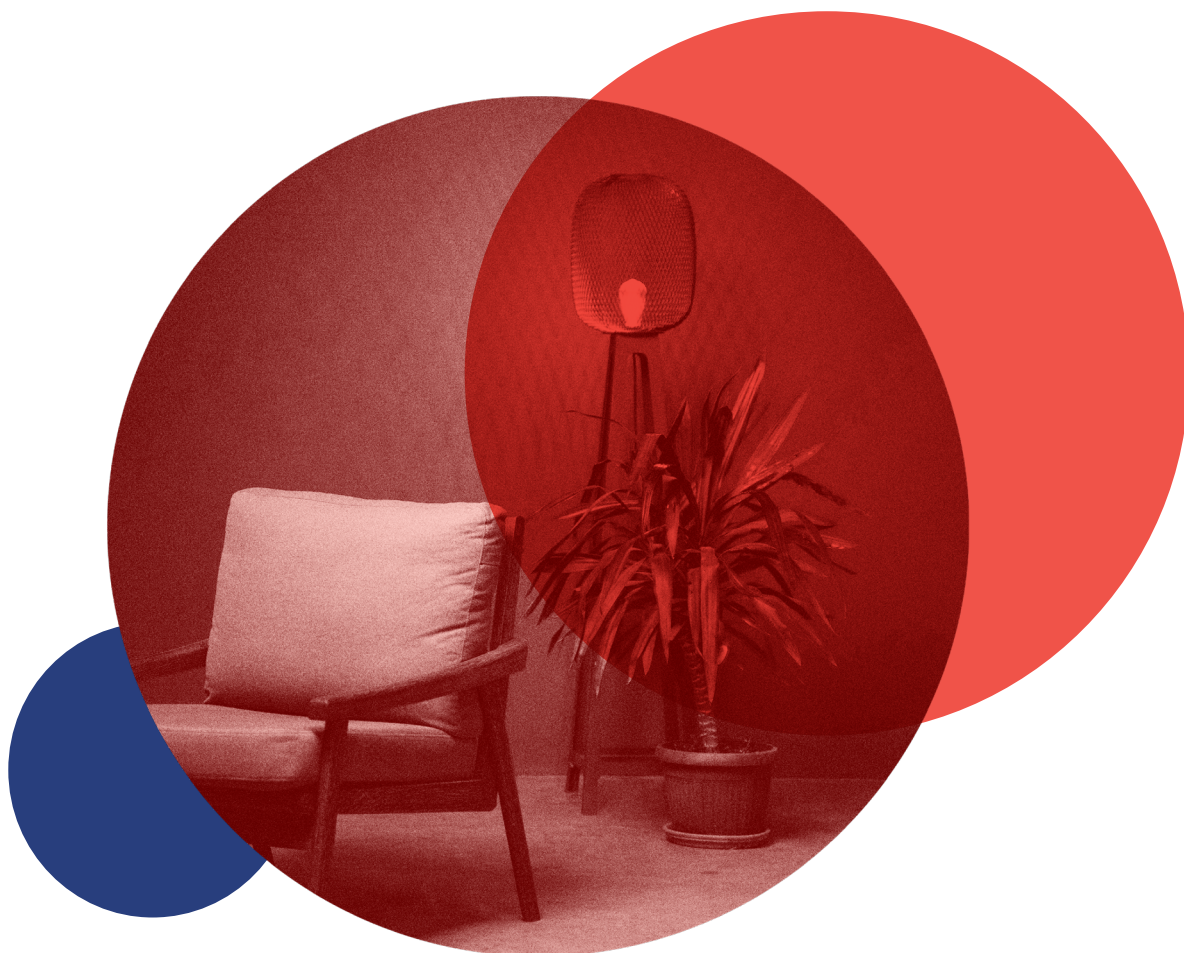

Informacja

O WYNIKACH KONTROLI
SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO –
OPRAWY OŚWIETLENIOWE

Informacja

Termin: marzec – czerwiec 2021 r.

Kontrolujący w ramach planu: 6 wojewódzkich inspektoratów Inspekcji Handlowej (Katowice, Kielce, Olsztyn, Szczecin, Warszawa, Wrocław).

Cel kontroli: ocena czy udostępniane na rynku oprawy oświetleniowe, ze szczególnym uwzględnieniem opraw do stosowania w łazienkach – tzw. plafonów, w tym poprzez badania laboratoryjne, spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Rozwoju z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie wymagań dla sprzętu elektrycznego¹ oraz czy zostały spełnione obowiązki wynikające z ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o systemach oceny zgodności i nadzoru rynku².

Zakres podmiotowy kontroli: kontrolami objęto 10 przedsiębiorców³.

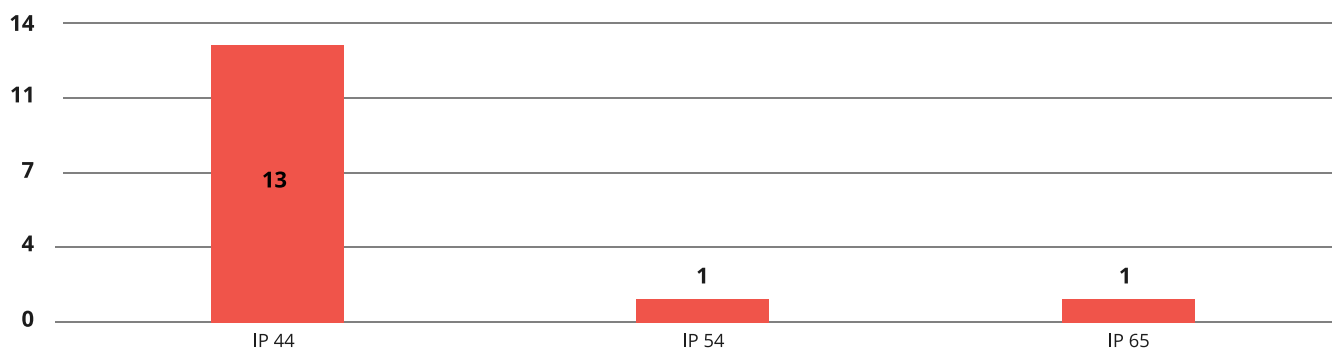
Zakres przedmiotowy kontroli: łącznie skontrolowano 15 wyrobów (11 z Chin⁴ i 4 z Polski).

Wyniki kontroli

Niezgodności formalne: pod względem niezgodności formalnych (bez wyników badań laboratoryjnych) zakwestionowano 2 oprawy oświetleniowe. Niezgodności formalne w jednej dotyczyły nieprawidłowości w deklaracji zgodności - przywołano zły akt prawny, nie podano prawidłowej nazwy wyrobu oraz modelu, brak było informacji, że „niniejsza deklaracja zgodności wydana zostaje na wyłączną odpowiedzialność producenta⁵”. W drugiej oprawie stwierdzono niepełne informacje warunkujące bezpieczeństwo użytkownika urządzenia, np. brak oznakowania II klasą ochronności czy brak cechowania symbolem rodzaju zasilania⁶ oraz tabliczka znamionowa została umieszczona po wewnętrznej stronie, co powodowało, że była niewidoczna dla użytkowników przed montażem.

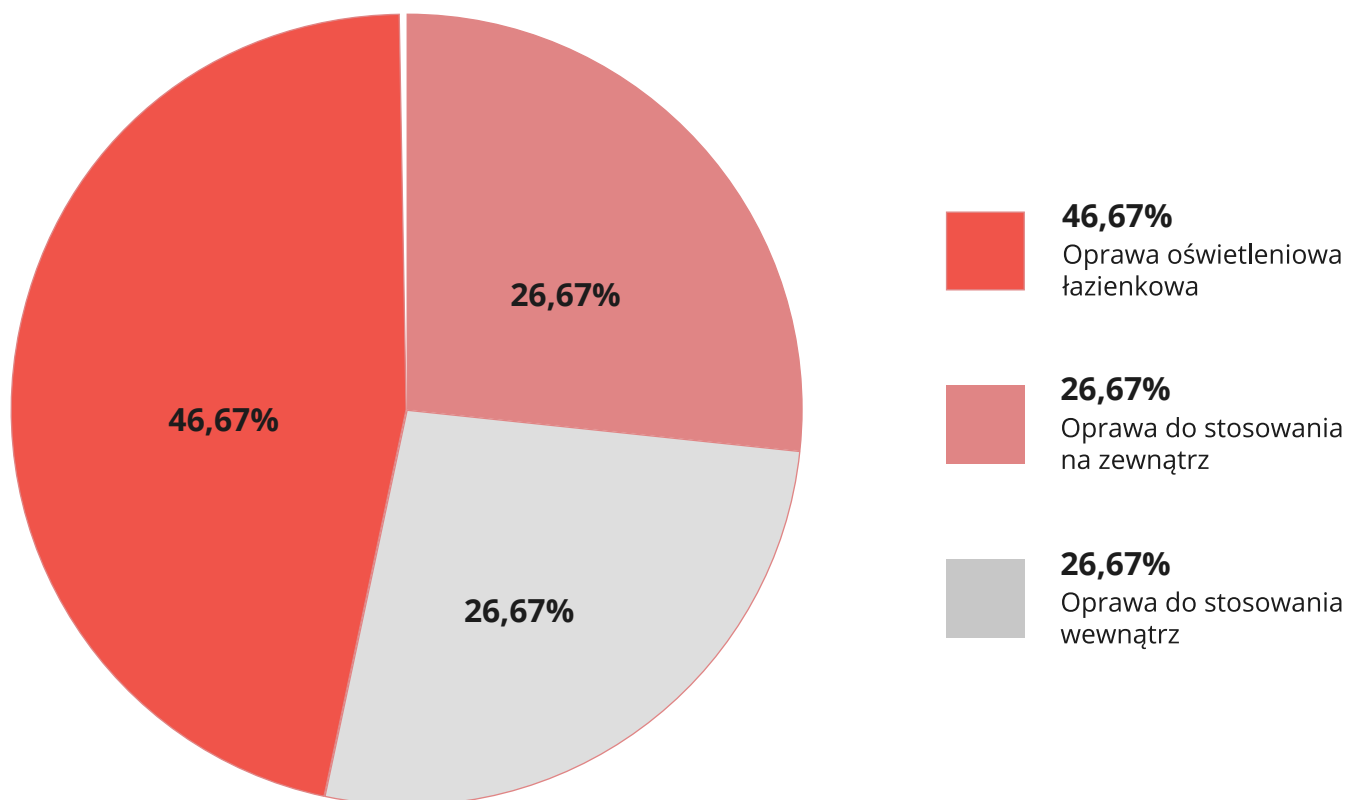
Badania laboratoryjne: każdy ze skontrolowanych wyrobów został poddany badaniom laboratoryjnym. Łącznie do badań przekazano 15 wyrobów – 4 oprawy produkcji krajowej i 11 wytworzonych w Chinach. Badaniom poddano oprawy oświetleniowe o różnym stopniu IP, z czego 7 było przeznaczonych do stosowania w łazienkach (tzw. plafony łazienkowe), 4 do użytku zewnętrznego a 4 do użytku wewnętrznego, np. do przedpokojów. IP świadczy o poziomie odporności danej oprawy na wnikanie wody i pyłu do środka obudowy. Im wyższy stopień IP, tym wyższy stopień odporności, co ma kluczowe znaczenie przy oprawach, które mogą mieć kontakt z wodą, np. w łazienkach czy do użytku zewnętrznego.

Podział oprav pod kątem deklarowanej klasy ochrony IP

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Wojewódzkich Inspektorów Inspekcji Handlowej.

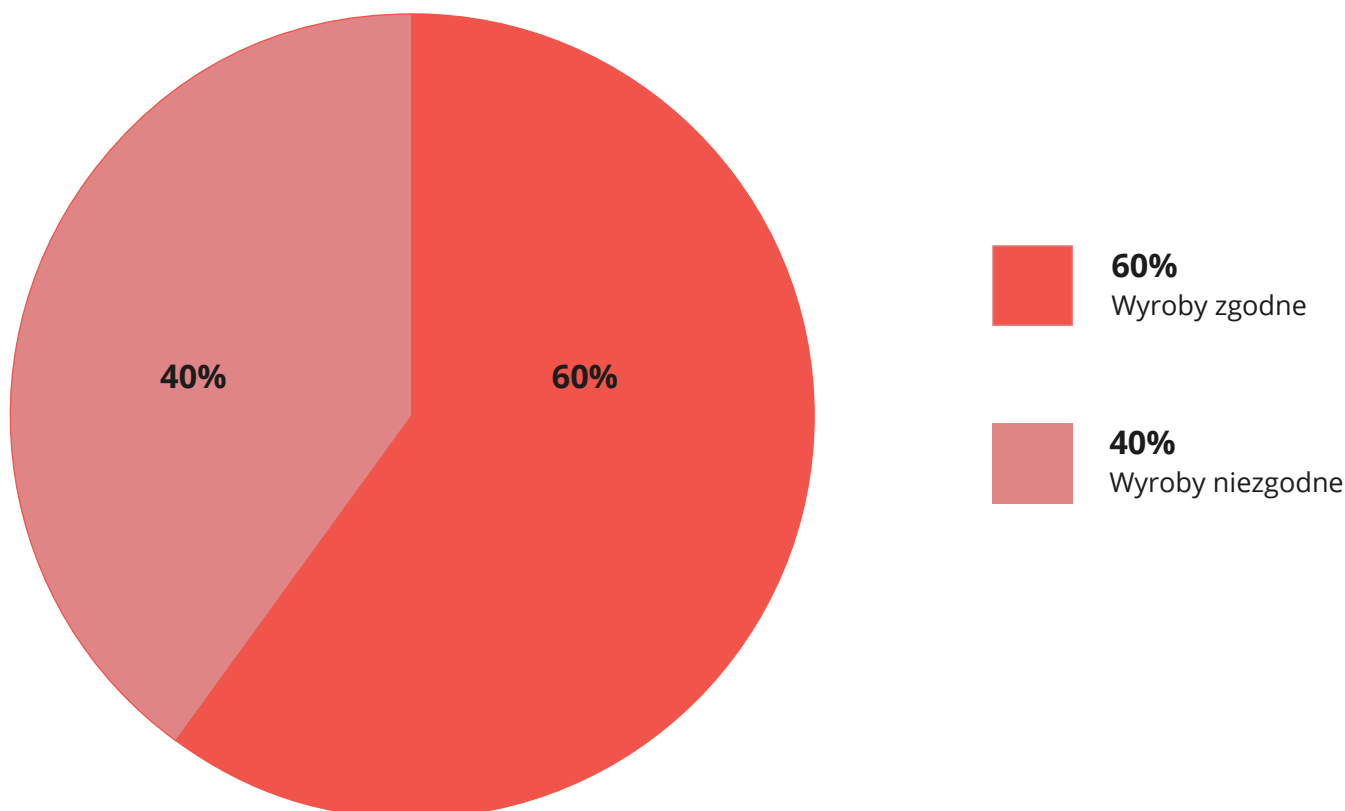
Rodzaje skontrolowanych oprav

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Wojewódzkich Inspektorów Inspekcji Handlowej.

Po przebadaniu wszystkich wyrobów na zgodność z normą PN-EN 60598-1:2015-04 Oprawy oświetleniowe -- Część 1: Wymagania ogólne i badania oraz normą PN-IEC 598-2-1:1994 Oprawy oświetleniowe – Wymagania szczegółowe -- Oprawy oświetleniowe stałe ogólnego przeznaczenia, stwierdzono, że 6 z 15 opraw oświetleniowych (40 % wyrobów zbadanych) nie spełniło obowiązujących wymagań, nie zapewniając deklarowanej odporności na wnikanie wody i pyłu, co stwarza zagrożenie zwarcia elektrycznego, a w konsekwencji nawet pożaru.

Wyniki badań laboratoryjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji Wojewódzkich Inspektorów Inspekcji Handlowej.

Działania Inspekcji Handlowej

Inspektorzy Inspekcji Handlowej w przypadku opraw oświetleniowych, w których w wyniku badań laboratoryjnych nie stwierdzono niezgodności konstrukcyjnych, ale stwierdzono niezgodności formalne, wystąpili do przedsiębiorców o podjęcie dobrowolnych działań naprawczych⁷, które są w trakcie realizacji. W jednym przypadku (plafoniera – nieprawidłowości dot. oznaczeń i ostrzeżeń), kontrolowany podmiot dobrowolnie wycofał z obrotu kwestionowaną oprawę. Do momentu sporządzenia informacji kwartalnej wpłynęły akta kontroli dotyczące 2 wyrobów, pochodzących z Chin, które zostały zakwestionowane podczas badań laboratoryjnych. Akta są w trakcie analizy. Szczegółowe informacje dotyczące zbadanych opraw znajdują się w załączonej tabeli.

Wnioski

Wyniki kontroli pokazały, że nieprawidłowości dotyczące oznakowania, nie przekładają się wprost na wady konstrukcyjne (w 2 zakwestionowanych pod względem formalnym oprawach nie stwierdzono wad konstrukcyjnych). Jednocześnie wyniki badań laboratoryjnych wskazały, że prawidłowo oznakowane wyroby (m.in. nazwą producenta), z dołączoną instrukcją obsługi zawierającą wszystkie niezbędne informacje, mogą być niezgodne pod względem konstrukcyjnym. Łącznie 40 % zbadanych opraw nie spełniło wymagań w zakresie odporności na wnikanie wody i pyłu.

Dlatego ważne jest regularne monitorowanie rynku sprzętu elektrycznego przez Inspekcję Handlową i poddawanie badaniom laboratoryjnym kontrolowanych wyrobów.

Porady dla konsumentów

Kupując oprawę zastanów się gdzie zostanie zamontowana i do jakich celów ma służyć. W podjęciu właściwej decyzji powinny pomóc Ci oznaczenia na opakowaniu lub wyrobie. Producent wskazuje za jego pomocą jakie jest przeznaczenie oprawy i jak ją bezpiecznie użytkować.

Na oprawach oświetleniowych producent powinien wskazać stopień ochrony przed wnikaniem pyłu, ciał stałych i wilgoci w formie: **IPXX** (w miejscu „X” podaje się odpowiednią liczbę potwierdzającą stopień takiej ochrony; pierwsza litera „X” oznacza cyfrę wskazującą poziom ochrony przed wnikaniem pyłu i ciał stałych, druga litera „X” oznacza cyfrę wskazującą poziom ochrony przed wnikaniem wody).

W przypadku opraw oświetleniowych, które mają być montowane, np. w łazienkach w pobliżu kabiny prysznicowej warto zwrócić uwagę na to by stopień IP wynosił minimalnie 44. Zapewnia on między innymi ochronę przed obcymi ciałami stałymi o średnicy 1 mm i większej oraz ochronę przed kroplami padającymi pod dowolnym kątem.

IP 54 oznacza, że oprawa posiada zabezpieczenie przed zapyleniem oraz ochronę przed kroplami padającymi pod dowolnym kątem. Natomiast ochrona IP 65 oznacza, że oprawa jest pyłoszczelna oraz odporna na strumień wody z dowolnego kierunku⁸.

Na oprawie powinny być wskazane dane adresowe producenta i importera (jeśli wyrób sprowadzono spoza terytorium Unii Europejskiej). Pozwala to łatwo zidentyfikować podmiot gospodarczy odpowiedzialny za wyrób. Jednocześnie produkt powinien być możliwy do zidentyfikowania, czyli powinny się na nim znajdować: nazwa, model lub określenie typu, serii.

Oprawy oświetleniowe powinny być oznakowane prawidłowym znakiem CE, zgodnym z poniższym wzorem, który oznacza deklarację producenta, że wyrób spełnia obowiązujące wymagania techniczno-prawne:

Źródło: art. 30 i załącznik II rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93.

Przypisy

¹ Dz. U. 806, dalej: rozporządzenie MR

² Dz. U. z 2021 r., poz. 514, ze zm.; dalej: uosozinr

³ Jeden z kontrolowanych podmiotów w przypadku jednej oprawy był producentem zgodnie z art. 13 uosozinr a w przypadku drugiej pierwszym dystrybutorem na terenie Unii europejskiej.

⁴ Wyroby były wytwarzane w Chinach, ale mogły zostać zaprojektowane lub wytworzone, w celu wprowadzenia ich do obrotu pod własną nazwą lub znakiem towarowym polskiego przedsiębiorcy, w takim wypadku polski przedsiębiorca jest traktowany jako producent (art. 4 pkt 20 uosozinr).

⁵ Załącznik 2 rozporządzenia MR

⁶ Art. 13 pkt 9 uosozinr

⁷ Art. 75 ust. 3 uosozinr

⁸ Pkt 4.2 normy PN-EN 60529:2003 *Stopnie ochrony zapewnianej przez obudowy (Kod IP)*